

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
Na gradu 1
2390 Ravne na Koroškem

NAVODILA ZA UPORABO GRADIVA IZ POSEBNIH ZBIRK KOROŠKE OSREDNJE KNJIŽNICE IN PRAVILA REPRODUCIRANJA

Pripravili:
Simona Vončina in Simona Šuler Pandev

Ravne na Koroškem, december 2012

1 POGOJI UPORABE GRADIVA IZ POSEBNIH ZBIRK

Gradivo iz Rokopisne zbirke in drugih posebnih zbirk je dostopno članom in uporabnikom Koroške osrednje knjižnice (KOK) za dokazane študijske, znanstvene in raziskovalne namene in ga lahko uporabljajo le v čitalnici v skladu s Pravili uporabe dragocenega gradiva v čitalnicah KOK.

Dragoceno gradivo, za katerega velja omejen dostop, ter fotografsko in drugo slikovno gradivo (status dostop v čitalnici) lahko pripravi izključno skrbnik posebnih zbirk s soglasjem direktorja. Rok za pripravo gradiva je tri dni.

Ustrezno reproduciranje gradiva (digitalne kopije, skeniranje, fotokopiranje) je odvisno od starosti in stanja ohranjenosti gradiva. O možnostih reproduciranja se je potrebno dogovoriti v Domoznanskem oddelku v skladu z Zakonom o avtorskih in sorodnih pravicah ter internim pravilnikom in cenikom.

Za reproduciranje gradiva za komercialne, reklamne in podobne namene mora uporabnik skleniti s KOK ustrezno pogodbo.

Pri objavah strokovnih in znanstvenih spisov, izdelanih s pomočjo gradiva iz Rokopisne zbirke in drugih posebnih zbirk, je potrebno ustrezno navajati vir, in sicer:

Avtor: Naslov dela.

Kraj, leto izida.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Navedba zbirke; Signatura

Ob tem mora uporabnik odstopiti en primerek objavljenega dela domoznanski zbirki KOK.

2 PRAVILA UPORABE DRAGOCENEGA GRADIVA V ČITALNICAH

- Gradivo se brez vednosti knjižničarja ne sme uporabljati v čitalnici; gradivo se ob čitalniški izposoji zadolži uporabniku.
- Edino pisalo, ki se lahko uporablja ob rokovanju s tovrstnim gradivom, je svinčnik.
- Pri pregledovanju redkih dragocenih knjig, rokopisov, fotografij in drugega slikovnega gradiva je obvezna uporaba zaščitnih bombažnih rokavic oz. čistih in umitih rok.
- Zelo malo je knjig, ki jih lahko odpremo do kota 180° in jih pri tem ne poškodujemo, saj so vezave precej bolj krhke kot se zdi in zahtevajo skrbno rokovanje. Priporočamo, da se nobena knjiga ne odpira več kot do kota 120°, knjige s tesno

vezavo pa do 90°. Za branje in pregledovanje redkih dragocenih knjig z občutljivo vezavo (cevasta vezava) ter debelejših knjig je obvezna uporaba knjižnih naslonil.

- Gradivo se uporablja samo na čistih površinah.
- Uporabnik gradiva ne sme delati zabeležk ali pisati na papir, položen čez odprto ali zaprto gradivo.
- Uporabnik se ne sme naslanjati na gradivo.
- Prepovedano je pisanje opomb na rob gradiva ter gubanje listov.
- Uporabnik ne sme puščati gradiva odprtega, ko ga ne rabi več. Nedopustno je odlaganje odprtega gradiva s strani knjižnega bloka na podlago.
- Uporabnik je odgovoren za gradivo v času uporabe v čitalnici. V primeru začasnega odhoda iz čitalniških prostorov ga mora vrniti skrbniku posebnih zbirk.

3 KATERO GRADIVO IZ POSEBNIH ZBIK JE DOSTOPNO V ČITALNICI

- Gradivo iz domoznanskega oddelka, za katerega je v katalogu OPAC razvidno, da je uporaba v čitalnico možna (dostopno v čitalnici).
- Gradivo iz posebnih zbirk, ki ga knjižnica hrani v trezorjih (omejen dostop), je možno uporabljati le z dovoljenjem direktorja knjižnice. To gradivo se ne uporablja v čitalniških prostorih, temveč v domoznanskem oddelku v prisotnosti strokovnega delavca, ki gradivo pripravi. V primeru, da je gradivo preveč poškodovano (poškodovane vezave, krhek papir ...), lahko strokovni delavec omeji uporabo tega gradiva v čitalnico.
- Dragoceno gradivo, ki je že digitalizirano, se v čitalnici uporablja v obliki digitalne kopije (CD, DVD ...) v Študijski čitalnici oz. tudi preko digitalne knjižnice.
- Ogled VHS kaset iz posebnih zbirk je možen v PKLS, poslušanje glasbenih zgoščenk je možno v Študijski čitalnici ob uporabi slušalk.

4 V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI NE REPRODUCIRAMO

- Določenih vrst polpubliciranega gradiva: raziskovalne, diplomske, magistrske naloge, doktorske disertacije. Izjemoma samo s pisnim privoljenjem avtorja in dovoljenjem direktorja knjižnice.

- Fotografskega in drugega slikovnega gradiva.
- Krhkih in poškodovanih dokumentov.
- Rokopisnega gradiva, redkih in dragocenih knjig ter knjig z dragocenimi in občutljivimi vezavami.
- Gradiva, ki je nastalo pred letom 1900, kot tudi gradiva iz pomembnejših obdobjih zgodovine (1. svetovna vojna, NOB, ...).
- Gradiva, ki ga izposojamo na dom.
- Gradivo, za katerega že obstaja digitalna kopija.

Vsaka morebitno izjema je možna izključno v dogovoru in z dovoljenjem direktorja KOK.

5 REPRODUCIRAMO

- Gradivo iz Posebnih zbirk, ki ima značaj arhivskega gradiva (z izjemo gradiva, navedenega pod točko 4), največ do 10 kopij.